

Urząd Statystyczny w Olsztynie
Statistical Office in Olsztyn

Informacje i opracowania
statystyczne
*Statistical information
and elaborations*

**ZMIANY STRUKTURALNE GRUP PODMIOTÓW
GOSPODARKI NARODOWEJ
W REJESTRZE REGON
W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM, 2015 R.**

*STRUCTURAL CHANGES OF GROUPS OF ENTITIES
OF THE NATIONAL ECONOMY
IN THE REGON REGISTER
IN WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP, 2015*

OLSZTYN 2016

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President

Janusz Pappelbon

Redaktor główny
Editor-in-chief

Elżbieta Lorek

Członkowie
Members

Monika Borawska, Jacek Grzelak,
Eliza Panfiłow

Sekretarz
Secretary

Agnieszka Wobolewicz

Redakcja merytoryczna
Essential editing
Warmińsko-Mazurski Ośrodek
Badań Regionalnych
Warmińsko-Mazurski
Centre for Regional Surveys

Anna Rajkiewicz

Skład komputerowy i grafika
Type setting and graphic

Marcin Błaszczyk, Ludwika Koniarz

ISBN 978-83-63285-38-8

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data please indicate source

Publikacja dostępna w Internecie
Publication available at website

<http://olsztyn.stat.gov.pl>

URZĄD STATYSTYCZNY W OLSZTYNIE
10-959 Olsztyn ul. Kościuszki 78/82
tel. 89 524-36-66; fax 89 524-36-67
<http://olsztyn.stat.gov.pl>
e-mail: SekretariatUSOIs@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Niniejsze opracowanie jest kolejną edycją publikacji dotyczącej podmiotów gospodarki narodowej wydawanej przez Urząd Statystyczny w Olsztynie w latach poprzednich.

Źródłem publikowanych danych jest Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON prowadzony przez Prezesa GUS zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 591, z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej.

Publikacja zawiera informacje o podmiotach wpisanych do rejestru REGON zgrupowanych według różnych kryteriów. Zróżnicowane przekroje prezentacji podmiotów gospodarki narodowej oraz porównanie do lat poprzednich umożliwiają obserwację i analizę zmian zachodzących w strukturze podmiotów gospodarki narodowej. Prezentowane zmiany dotyczą m.in. sektora własności, rodzaju prowadzonej działalności, wielkości oraz form prawnych jednostek.

Opracowanie składa się z uwag metodycznych oraz tablic statystycznych i wykresów. Informacje zaprezentowano w podziale na podregiony, powiaty i gminy, a także na tle innych województw w kraju.

Dążąc do udoskonalania kolejnych edycji publikacji, będziemy Państwu wdzięczni za wszelkie uwagi i sugestie dotyczące zarówno zakresu tematycznego, jak i sposobu prezentacji danych.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Olsztyn, marzec 2016 r.

PREFACE

This edition is a continuation of the publication of the national economy entities issued by the Statistical Office in Olsztyn in previous years.

The source of the published data constitutes the National Official Business Register, REGON conducted by the Central Statistical Office (GUS) President on ground of the Law dated June 29th, 1995 on official statistics (Journal of Laws of 2012, item 591, with later amendments) and the Regulation of the Council of Ministers of November 30th, 2015 on the mode and methodology of running and updating of business register.

The publication contains information about entities recorded in the REGON register grouped by different criteria. Diverse cross-section presentation and comparing data to previous years allow the observations and analysis of changes in the structure of the national economy entities. Presented changes concerns among others: ownership sector, kind of activity, size and legal forms of entities.

The elaboration consists of methodological notes, as well as statistical tables and graphs. Information are presented by units of territorial division: subregions, powiats and gminas as well as against the background of other voivodships in the country.

Tending to improve next editions of the publication, we will be grateful for any comments and suggestions relating to the thematic scope as well as the way of data presentation.

*Director
of the Statistical Office in Olsztyn*

Marek Morze

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Tabl. Table	Str. Page
Przedmowa	<i>Preface</i>	x	3
Uwagi metodyczne	<i>Methodolical notes</i>	x	9
Podmioty gospodarki narodowej według podstawowych i szczególnych form prawnych w rejestrze REGON (schemat) ..	<i>Entities of the national economy by general and particular legal forms in the REGON register (scheme)</i>	x	16
WOJEWÓDZTWO			
Zmiany w liczbie podmiotów gospodarki narodowej według sektorów własności i form prawnych	<i>Changes in the number of entities of the national economy by ownership sectors and legal forms</i>	1	17
Zmiany w liczbie podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD	<i>Changes in the number of entities of the national economy by PKD sections</i>	2	20
Zmiany w liczbie podmiotów gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących	<i>Changes in the number of entities of the national economy by estimated number of employed</i>	3	23
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych na 10 tys. ludności	<i>Entities of the national economy by selected legal forms per 10 thous. of population</i>	4	24
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych oraz sekcji PKD	<i>Entities of the national economy by selected legal forms and PKD sections</i> ..	5	25
Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących oraz sekcji PKD w 2015 r.	<i>Entities of the national economy by estimated number of employed and PKD sections in 2015</i>	6	28
Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących, podstawowej formy prawnej oraz sekcji PKD	<i>Entities of the national economy by estimated number of employed, basic legal form and PKD sections</i>	7	30
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych oraz sekcji PKD w 2015 r.	<i>Newly registered entities of the national economy by selected legal forms and PKD sections in 2015</i>	8	33
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych oraz sekcji PKD w 2015 r.	<i>Deleted entities of the national economy by selected legal forms and PKD sections in 2015</i>	9	36
Spółki handlowe według form prawnych oraz sekcji PKD	<i>Commercial companies by legal forms and PKD sections</i>	10	39
Spółki handlowe według rodzaju kapitału oraz form prawnych	<i>Commercial companies by type of capital and legal forms</i>	11	42
Podmioty gospodarki narodowej z zawieszoną działalnością według wybranych form prawnych oraz sekcji PKD w 2015 r.	<i>Entities of the national economy with suspended activity by selected legal forms and PKD sections in 2015</i>	12	43
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych i województw w 2015 r.	<i>Entities of the national economy by selected legal forms and voivodships in 2015</i>	13	46
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych – lokata województwa warmińsko-mazurskiego na tle kraju w 2015 r.	<i>Entities of the national economy by selected legal forms – position of warmińsko-mazurskie voivodship against the background of the country in 2015</i>	14	47

		Tabl. Table	Str. Page
PODREGIONY POWIATY GMINY	SUBREGIONS POWIATS GMINAS		
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych oraz podregionów, powiatów i gmin w 2015 r.	<i>Entities of the national economy by selected legal forms and subregions, powiats and gminas in 2015</i>	1(15)	48
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD oraz podregionów, powiatów i gmin w 2015 r.	<i>Entities of the national economy by selected PKD sections and subregions, powiats and gminas in 2015</i>	2(16)	58
Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących oraz podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Entities of the national economy by estimated number of employed and subregions and powiats in 2015</i>	3(17)	68
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych, przewidywanej liczby pracujących oraz podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Entities of the national economy by selected legal forms, estimated number of employed and subregions and powiats in 2015</i>	4(18)	69
Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących, wybranych sekcji PKD oraz podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Entities of the national economy by estimated number of employed, selected PKD sections and subregions and powiats in 2015</i>	5(19)	70
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według sekcji PKD oraz podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Newly registered entities of the national economy by PKD sections and subregions and powiats in 2015</i>	6(20)	91
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według sekcji PKD oraz podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Deleted entities of the national economy by PKD sections and subregions and powiats in 2015</i>	7(21)	93
Osoby fizyczne według wybranych sekcji PKD oraz podregionów, powiatów i gmin w 2015 r.	<i>Natural persons by selected PKD sections and subregions, powiats and gminas in 2015</i>	8(22)	95
Spółki handlowe według form prawnych oraz podregionów i powiatów w 2015 r. ..	<i>Commercial companies by legal forms and subregions and powiats in 2015</i>	9(23)	105
Spółki handlowe według rodzaju kapitału oraz podregionów i powiatów w 2015 r. ..	<i>Commercial companies by type of capital and subregions and powiats in 2015</i>	10(24)	106
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych i powiatów w 2015 r.	<i>Entities of the national economy by selected legal forms and powiats in 2015</i>	11(25)	108
Podmioty gospodarki narodowej z zawieszoną działalnością według wybranych form prawnych i powiatów w 2015 r.	<i>Entities of the national economy with suspended activity by selected legal forms and powiats in 2015</i>	12(26)	109
Lokata powiatów w województwie warmińsko-mazurskim w 2015 r.	<i>Position of powiats in warmińsko-mazurskie voivodship in 2015</i>	13(27)	111
MAPY I WYKRESY	MAPS AND GRAPHS		
Podmioty gospodarki narodowej w latach 2005–2015	<i>Entities of the national economy in years 2005–2015</i>	x	112
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych w latach 2005–2015	<i>Entities of the national economy by selected legal forms in years 2005–2015 ..</i>	x	112
Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących w latach 2005–2015	<i>Entities of the national economy by estimated number of employed in years 2005–2015</i>	x	113

		Tabl. Table	Str. Page
Struktura podmiotów gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w latach 2014 i 2015	<i>Structure of entities of the national economy by selected PKD sections in years 2014 and 2015</i>	x	113
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w latach 2014 i 2015	<i>Entities of the national economy by selected PKD sections in years 2014 and 2015</i>	x	114
Struktura działalności gospodarczej prowadzonej przez osoby fizyczne według wybranych sekcji PKD w 2015 r.	<i>Structure of economic activity conducted by natural persons by selected PKD sections in 2015</i>	x	114
Spółki handlowe według wybranych form prawnych w 2015 r.	<i>Commercial companies by selected legal forms in 2015</i>	x	115
Spółki handlowe według rodzaju kapitału w latach 2005 i 2015	<i>Commercial companies by type of capital in years 2005 and 2015</i>	x	115
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według powiatów w 2015 r.	<i>Entities of the national economy per 10 thous. of population by powiats in 2015</i>	x	116
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności według powiatów w 2015 r.	<i>Natural persons conducting economic activity per 10 thous. of population by powiats in 2015</i>	x	116
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według województw w 2015 r. ..	<i>Entities of the national economy per 10 thous. of population by voivodships in 2015</i>	x	117
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności według województw w 2015 r.	<i>Natural persons conducting economic activity per 10 thous. of population by voivodships in 2015</i>	x	117

**W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, tablice.
English version: preface, contents, tables.**

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH
EXPLANATION OF SYMBOLS

- Kreska /-/ - zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- (0,0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- „W tym”
 „Of which” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Znak Δ - oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji PKD 2007.
categories of applied PKD 2007 classification are presented in abbreviated form.

SKRÓTY NAZW SEKCJI PKD
ABBREVIATED NAMES OF PKD SECTIONS

skrót	pełna nazwa sekcji PKD	abbreviation	complete name of PKD section
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	x	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	x	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych; włączając motocykle	<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail of motor and motorcycles vehicles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	x	<i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	x	<i>Administrative and support service activities</i>

UWAGI METODYCZNE

1. ŹRÓDŁA I ZAKRES DANYCH

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON prowadzony jest przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru REGON określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 591 z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009). Informacje zbierane w rejestrze nie są danymi statystycznymi (art. 41 ust. 3 ustawy o statystyce publicznej), co oznacza, że są one – z określonymi wyjątkami – jawne i ogólnodostępne.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz zgłoszone przez jednostkę prawną jednostki lokalne

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej w sposób jednoznaczny i niepowtarzalny, co realizuje się poprzez nadawanie im numerów identyfikacyjnych REGON posiadających walor unikatowości.

Rejestr REGON jest bieżąco uaktualniany na podstawie danych przekazywanych z innych rejestrów oraz na podstawie wniosków zgłaszanych do urzędów statystycznych przez jednostki prawne zobowiązane do tego trybu zgłaszania informacji do rejestru REGON. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wpis, zmiana wpisu lub skreślenie z rejestru REGON dla:

- a) przedsiębiorców będących osobami fizycznymi następuje na podstawie danych z wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki. CEIDG przesyła do Głównego Urzędu Statystycznego odpowiednie dane zawarte we wniosku o wpis do CEIDG niezbędne dla uzyskania wpisu, zmiany lub skreślenia wpisu w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON),
- b) podmiotów wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego, z wyłączeniem rejestru dłużników niewypłacalnych i podmiotów, o których mowa w art. 49a ust. 1 o Krajowym Rejestrze Sądowym, następuje od 1 grudnia 2014 r. na podstawie danych przekazywanych do rejestru REGON drogą elektroniczną z KRS, a w zakresie danych uzupełniających wymienionych w art. 42, ust. 3a, pkt 2 ustawy o statystyce publicznej – na podstawie danych przekazywanych z CRP KEP,
- c) szkół lub placówek oświatowych następuje na podstawie danych przekazywanych do rejestru REGON drogą elektroniczną z bazy Systemu Informacji Oświatowej (SIO),
- d) pozostałych podmiotów gospodarki narodowej następuje na podstawie wniosku RG-OP (*wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, o zmianę cech objętych wpisem, o skreślenie wpisu osoby prawnej, jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej lub jej jednostki lokalnej*) lub RG-OF (*wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, o zmianę cech objętych wpisem, o skreślenie wpisu osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub jej jednostki lokalnej niepodlegających wpisowi do CEIDG*).

Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru REGON wykorzystywane są informacje dotyczące zgonów osób fizycznych pochodzące z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL).

Zgodnie z zakresem przedmiotowym rejestru REGON, określonym w art. 42 ust. 3 ustawy o statystyce publicznej, podmioty gospodarki narodowej opisywane są m. in. przez formę prawną, formę własności, rodzaj działalności wg Polskiej Klasyfikacji Działalności. Wymienione kategorie są w systemie rejestru REGON ujęte w uporządkowany układ stosownie do przepisów § 8 – 10 powołanego na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r.

Publikacja prezentuje podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (bez osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne) według:

- sektorów własności,
- form prawnych,
- rodzaju kapitału (dotyczy danych o liczbie spółek handlowych),
- sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007,
- liczby pracujących,
- podregionów, powiatów i gmin.

Dane nie obejmują jednostek lokalnych (zakładów, oddziałów, filii).

W tablicach przedstawiających dane według klas wielkości prezentowane są podmioty według przewidywanej, a nie faktycznej liczby pracujących, gdyż nie obowiązuje ustawowy obowiązek aktualizacji informacji podanej przy pierwszym zgłoszeniu o wpis do rejestru REGON. Za jednostkę małą uważa się podmiot o liczbie pracujących do 9 osób, średnią od 10 do 49 osób, dużą 50 osób i więcej.

W bazie rejestru REGON występują podmioty o niewypełnionych pozycjach dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby/miejsca zamieszkania, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczane według w/w informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem.

2. OBJAŚNIENIA PODSTAWOWYCH POJĘĆ

2.1. Pojęcia związane z podmiotowością rejestru REGON

Podmiot gospodarki narodowej – osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem **jednostki prawnej**. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej.

2.2. Pojęcia związane z klasyfikacją podstawowych form prawnych

Osobowość prawna – zdolność prawna oraz zdolność do czynności prawnych przyznawana osobom prawnym przez ustawę. Jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą jej wpisu do właściwego rejestru, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Podstawowa forma prawna – kategoria określająca status jednostki prowadzącej działalność; jest on oznaczany poprzez przymiot posiadania lub nieposiadania osobowości prawnej (w przypadku jednostek organizacyjnych) lub poprzez przymiot posiadania zdolności do czynności prawnych (w przypadku osoby fizycznej).

Osoba prawna – jednostka organizacyjna, której przepisy szczególne przyznają osobowość prawną.

Typowymi osobami prawnymi są:

- spółki kapitałowe (akcyjne, z o.o.),
- spółdzielnie,
- przedsiębiorstwa państwowe,
- agencje rządowe (państwowe osoby prawne),
- partie polityczne,
- związki zawodowe,
- związki pracodawców,
- stowarzyszenia rejestrowe,
- i inne (patrz schemat ilustrujący podział podmiotów gospodarki narodowej według kryterium podstawowych i szczególnych form prawnych).

Szczególnymi osobami prawnymi są: Skarb Państwa, gminy, powiaty, województwa samorządowe, kościoły i związki wyznaniowe. Osoba prawna jest jednym z trzech typów jednostek prawnych.

Jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej – do tej grupy zaliczane są zarówno jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa nie przyznaje zdolności prawnej (np. spółki cywilne, stowarzyszenia zwykłe), jak i jednostki organizacyjne niewyposażone przez prawo w osobowość prawną, którym przysługuje zdolność prawna (np. spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna). Jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, którym ustawa przyznała zdolność prawną są podmiotami prawa. Oznacza to, że mogą w pełnym zakresie uczestniczyć w obrocie gospodarczym, być podmiotami stosunków prawnych. Na podstawowe atrybuty podmiotowości prawnej składają się: nabywanie praw, zaciąganie zobowiązań (we własnym imieniu). Szczególnymi jednostkami niemającymi osobowości prawnej są jednostki budżetowe (urzędy władzy rządowej i samorządowej, kontroli, wymiaru sprawiedliwości) oraz powoływane dla wykonywania zadań Państwa lub samorządu terytorialnego inne jednostki organizacyjne takie jak: szkoły, inspekcje, sądy, itd. Jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej jest jednym z trzech typów jednostek prawnych.

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – w rejestrze REGON jest to osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i inna osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osoba fizyczna prowadząca indywidualne gospodarstwo rolne. Wpisowi do rejestru REGON nie podlega osoba fizyczna w zakresie prowadzonej działalności oświatowej obejmującej prowadzenie przedszkola, szkoły, placówki lub innej jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami). Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą jest jednym z trzech typów jednostek prawnych wpisywanych do rejestru REGON.

2.3. Wybrane pojęcia związane z klasyfikacją szczególnych form prawnych

Wspólnota samorządowa – w systemie REGON pod tym pojęciem klasyfikowane są następujące osoby prawne: województwo, powiat, gmina, stowarzyszenie gmin, związek gmin, związki powiatów, stowarzyszenie powiatów.

Skarb Państwa – osoba prawna szczególnego rodzaju, która w stosunkach cywilnoprawnych jest podmiotem praw i obowiązków dotyczących mienia państwowego nienależącego do innych państwowych osób prawnych. Bierze udział w obrocie cywilnoprawnym nie jako całość, ale przez swoje tzw. *stationes fisci* będące określonymi jednostkami organizacyjnymi.

Spółka – określony w umowie związek dwóch lub więcej osób utworzony dla osiągnięcia wspólnego celu, głównie gospodarczego.

Spółka handlowa – spółka, której utworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział, przekształcenie reguluje Kodeks spółek handlowych. Spółki handlowe dzielą się na osobowe (jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne) i kapitałowe (akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością). Mają one obowiązek uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

- spółka akcyjna – spółka kapitałowa, będąca osobą prawną, która działa opierając się na kapitale zakładowym podzielonym na akcje. Akcja poza tym, że jest udziałem (ułamkiem) w kapitale zakładowym, ogółem praw i obowiązków akcjonariusza, wynikającym z jego uczestnictwa w spółce, jest papierem wartościowym. Spółka akcyjna może powstać w każdym celu dozwolonym przez prawo.
- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – spółka handlowa o kapitałowym charakterze, mająca osobowość prawną, działająca w oparciu o kapitał zakładowy podzielony na udziały, ponosząca odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki. Spółka z o.o. może być utworzona w każdym celu dozwolonym przez prawo. Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki, ale ponoszą ryzyko wniesionymi do spółki wkładami.
- spółka partnerska – spółka osobowa tworzona przez wspólników tylko w celu wykonywania wolnego zawodu w spółce prowadzącej przedsiębiorstwo pod własną firmą. Wspólnikami, zwanymi w spółce

partnerskiej partnerami, mogą być tylko osoby fizyczne uprawnione do wykonywania wolnych zawodów takich jak np. adwokat, aptekarz, architekt, lekarz. Partnerzy ponoszą odpowiedzialność za ogólne – niezwiązane z wykonywaniem wolnych zawodów – zobowiązania spółki (np. remont lokalu). Odpowiedzialność partnerów jest w tych ostatnich przypadkach odpowiedzialnością nieograniczoną, osobistą, solidarną i subsydiarną. Partner nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki w związku z wykonywaniem przez pozostałych partnerów wolnego zawodu w spółce, jak również za zobowiązania spółki będące następstwem działań lub zaniechań osób zatrudnionych przez spółkę na podstawie umowy o pracę lub innego stosunku prawnego, które podlegały kierownictwu innego partnera przy świadczeniu usług związanych z przedmiotem działalności spółki.

- spółka jawna – spółka osobowa prowadząca pod własną firmą przedsiębiorstwo zarobkowe, niebędąca inną spółką handlową. Wspólnikiem w spółce mogą być osoby fizyczne, osoby prawne, a także inne handlowe spółki osobowe. Spółka jawna ponosi odpowiedzialność za własne zobowiązania i nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania wspólników. Z kolei wspólnicy ponoszą solidarną i subsydiarną odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia, całym swoim majątkiem. Solidarność zobowiązania oznacza, że każdy ze wspólników z innymi wspólnikami wespół ze spółką odpowiada za całość długu. W przypadku spełnienia świadczenia przez któregoś ze wspólników lub niektórych z nich, albo wszystkich, ale nie w częściach równych, przysługuje im wzajemne prawo do rozliczeń regresowych. Subsydiarność oznacza, że wierzyciel spółki może prowadzić egzekucję z majątku wspólnika, w przypadku gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna.
- spółka komandytowa – spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki, co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz), a odpowiedzialność co najmniej jednego wspólnika (komandytariusza) jest ograniczona. Wspólnikami mogą być osoby fizyczne, osoby prawne i inne podmioty mające zdolność prawną. Odpowiedzialność komplementariusza jest odpowiedzialnością osobistą, nieograniczoną, solidarną i subsydiarną. Odpowiedzialność komandytariusza jest ograniczona do wysokości sumy komandytowej.
- spółka komandytowo-akcyjna – spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki, co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz), a co najmniej jeden wspólnik jest akcjonariuszem. Spółka komandytowo-akcyjna jest konstrukcją zawierającą w istocie elementy spółki jawnej i akcyjnej. Odpowiedzialność komplementariusza jest odpowiedzialnością nieograniczoną, osobistą, solidarną i subsydiarną. Komplementariuszem mogą być osoby prawne, spółki osobowe oraz osoby fizyczne. Akcjonariuszem może być osoba prawna, handlowa spółka osobowa, osoba fizyczna. Nie może nim być spółka cywilna. Akcjonariusz nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki, ale ponosi ryzyko majątkowe związane z wnoszonymi do spółki wkładami. W niniejszym opracowaniu w zestawieniach dotyczących spółek według rodzaju kapitału sumy danych nie równają się ogólnej liczbie spółek, gdyż spółki o kapitale mieszanym występują w dwóch lub więcej rubrykach.

Spółka (akcyjna, z o.o.) z udziałem kapitału: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych, krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych lub osób zagranicznych – spółka prawa handlowego, w której przynajmniej jedna akcja (udział) należy odpowiednio: do Skarbu Państwa, państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowej osoby prawnej, krajowej osoby fizycznej, pozostałej krajowej jednostki prywatnej, osoby zagranicznej.

Spółka (akcyjna, z o.o.) z udziałem jednorodnego kapitału: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych, krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych lub osób zagranicznych – spółka odpowiednio: Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowej osoby prawnej, krajowej osoby fizycznej, pozostałej krajowej jednostki prywatnej, osoby zagranicznej. Przyjęcie kryterium „jednorodności” wnoszonego do spółki kapitału umożliwia stosowanie takich pojęć jak „jednoosobowa spółka Skarbu Państwa” lub „jednoosobowa spółka gminy”.

Spółka cywilna – stosunek zobowiązaniowy łączący strony (wspólników), przez który wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów. Wkłady wspólników mogą przybrać różne formy, ale muszą mieć wartość majątkową. Spółka ta jest jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa nie przyznała zdolności prawnej, a zatem nie jest podmiotem prawa. Przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej są wspólnicy spółki cywilnej. Spółka cywilna podlega wpisowi do rejestru REGON.

Spółka inna – formy organizacyjne zrzeszające osoby fizyczne lub prawne, utworzone dla wykonywania określonej działalności. Spółki te działają w oparciu o przepisy odrębnych ustaw, które nadają im osobowość prawną. Zalicza się tu m.in. spółki wodne, spółki gruntowe, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Przedsiębiorstwo państwowe – samodzielny, samorządny i samofinansujący się przedsiębiorca posiadający osobowość prawną, tworzony przez organ założycielski (naczelne oraz centralne organy administracji państwowej, Narodowy Bank Polski lub banki państwowe). Podstawą prawną działania jest ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych lub odrębna ustawa nadająca konkretnemu przedsiębiorstwu państwowemu osobowość prawną. Podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Państwowa jednostka organizacyjna – jednostka utworzona przez organ państwa do wykonywania zadań i celów państwa, której status, zasięg działania i kompetencje określone zostały w ustawie, a jej działalność jest finansowana z budżetu państwa. Są to np. jednostki badawczo-rozwojowe, Polska Akademia Nauk.

Spółdzielnia – dobrowolne zrzeszenie nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą i może również prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną. Podstawą prawną działania jest ustawa z dnia 16.09.1982 r. Prawo spółdzielcze, inne ustawy oraz zarejestrowany statut. Spółdzielnia nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania jej do Krajowego Rejestru Sądowego.

Fundacja – osoba prawna, której działalność oparta jest na majątku przekazanym przez założyciela-fundatora (osoby fizyczne niezależnie od ich obywatelstwa i miejsca zamieszkania bądź osoby prawne mające siedzibę w Polsce lub za granicą) i bieżących wpłatach (dotacjach), ustanowiona dla realizacji zgodnych z podstawowymi interesami Rzeczypospolitej Polskiej celów społecznie lub gospodarczo użytecznych, w szczególności takich, jak: ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna, ochrona środowiska oraz opieka nad zabytkami. Fundacja działa na podstawie ustawy z 6.04.1984 r. o fundacjach i statutu. Uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

Fundusz – instytucja rozporządzająca wyodrębnionym zasobem środków finansowych bądź majątkowych przeznaczonych na z góry oznaczony cel, tworzona w drodze ustawy i działająca w zorganizowanej formie funduszu. Fundusz może działać jako osoba prawna lub stanowić wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje organ wskazany w ustawie tworzącej fundusz. Przepisy prawa przewidują kilka rodzajów funduszy: fundusze celowe, fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne.

UWAGA: Nazwa „fundusz” występuje także w oznaczeniu jednostek organizacyjnych niemających formy prawnej „fundusz”, lecz działających w innych formach prawnych np. spółki akcyjnej, stowarzyszenia itp.

Stowarzyszenie – dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeszenie o celach niezarobkowych, które samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności. Prawo tworzenia stowarzyszeń przysługuje obywatelom polskim mającym pełną zdolność do czynności prawnych i niepozbawionym praw publicznych. Podstawą prawną działania jest ustawa z dnia 07.04.1989 r. Prawo o stowarzyszeniach oraz statut. Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną i może rozpocząć działalność z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego. Uproszczoną formą stowarzyszenia jest stowarzyszenie zwykłe, nie posiadające osobowości prawnej.

Organizacja społeczna oddzielnie nie wymieniona – podmiot działający w oparciu o ustawy lub umowy międzynarodowe, z mocy których powstał, nie ujęty w grupach „stowarzyszenia” lub „partie polityczne”. Organizacjami społecznymi ujmowanymi w tej grupie są np. Polski Czerwony Krzyż, Polski Związek Łowiecki.

Partia polityczna – dobrowolna organizacja, występująca pod określoną nazwą, stawiająca sobie za cel udział w życiu publicznym poprzez wywieranie metodami demokratycznymi wpływu na kształtowanie polityki państwa lub sprawowanie władzy publicznej. Partia polityczna nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do ewidencji partii politycznych. Podstawą działania jest ustawa z dnia 27.06.1997 r. o partiach politycznych oraz statut.

Związek zawodowy – dobrowolna i samorządna organizacja ludzi pracy, powołana do reprezentowania i obrony ich praw, interesów zawodowych i socjalnych, która jest niezależna w swojej działalności statutowej od pracodawców, administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz od innych organizacji. Związek zawodowy oraz jego jednostki organizacyjne wskazane w statucie nabywają osobowość prawną z dniem zarejestrowania w Krajowym Rejestrze Sądowym. Podstawą prawną działania związków zawodowych jest ustawa z dnia 23.05.1991 r. o związkach zawodowych.

Wspólnota mieszkaniowa – tworzy ją ogół właścicieli, których lokale wchodzi w skład określonej nieruchomości. Wspólnota mieszkaniowa może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozwana, a zatem jako jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznała zdolność prawną, jest podmiotem stosunków cywilnoprawnych. Jest to jednostka organizacyjna, której powstanie nie zostało uzależnione od dokonania czynności prawnej; powstaje ex lege z chwilą wyodrębnienia w danej nieruchomości lokalu, którego właścicielem jest inna osoba niż właściciel nieruchomości.

2.4. Pojęcia związane z klasyfikacją form własności

Rodzaj własności – pojęcie stosowane w metodologii rejestru REGON pozwalające wyróżnić typy grup właścicieli. W prawie polskim wyróżnia się następujące rodzaje własności:

- własność Skarbu Państwa,
- własność jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych,
- własność państwowych osób prawnych,
- własność krajowych osób fizycznych,
- własność pozostałych krajowych jednostek prywatnych,
- własność osób zagranicznych.

Forma własności – pojęcie stosowane w metodologii rejestru REGON pozwalające określić stopień „posiadania” przez podmiot kapitału. Wyróżnia się formy własności:

- czystą, co oznacza posiadanie kapitału w 100% przez jeden podmiot lub więcej podmiotów, pod warunkiem, iż wszystkie one reprezentują ten sam rodzaj własności,
- mieszaną, co oznacza posiadanie kapitału przez dwa lub więcej podmiotów, pod warunkiem, że reprezentują one co najmniej dwa różne rodzaje własności.

Sektor własnościowy – pojęcie stosowane w metodologii rejestru REGON pozwalające grupować podmioty gospodarki narodowej z punktu widzenia prawa własności. Wyróżnia się sektor publiczny (mienie zaliczanych do niego podmiotów w całości lub w przeważającej części należy do Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych) oraz sektor prywatny (mienie zaliczanych do niego podmiotów w całości lub w przeważającej części należy do prywatnych właścicieli – krajowych osób fizycznych lub prawnych, pozostałych krajowych jednostek prawnych lub zagranicznych).

2.5. Pojęcia związane z klasyfikacją rodzajów działalności (PKD)

Polska Klasyfikacja Działalności (PKD 2007) została wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz.1885 z późn.zm.).

PKD 2007 została opracowana na podstawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2, wprowadzonej rozporządzeniem (WE) Nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) Nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych (dziennik Urzędowy UE L 393/1 z dnia 30.12.2006).

W związku z powyższym PKD 2007 zachowuje pełną spójność i porównywalność metodologiczną, pojęciową, zakresową i kodową z klasyfikacją NACE Rev.2. Klasyfikacja ta jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno-gospodarczej, jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze).

W niniejszym opracowaniu w oparciu o PKD dokonano dodatkowego grupowania podmiotów gospodarczych, ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja”.

2.6. Pojęcia związane z podziałem NTS

Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) – utworzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573, z późn. zm.) – została opracowana na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE. L 154 z 21.06.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 14, t. 1, str. 196, z późn. zm.).

Klasyfikacja NUTS ma zastosowanie w procesie zbierania, harmonizacji i udostępniania danych statystyk regionalnych krajów Unii Europejskiej. Stanowi podstawę rozwoju regionalnych rachunków ekonomicznych, regionalnej statystyki rolnictwa oraz innych dziedzin statystyki regionalnej.

Klasyfikacja NUTS służy również kształtowaniu regionalnych polityk krajów Unii i jest niezbędna do przeprowadzania analiz stopnia rozwoju społeczno-gospodarczego regionów pod kątem oceny zróżnicowań regionalnych i opracowywania programów rozwoju regionalnego.

Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na 5 poziomach, z czego:

- 3 określono jako poziomy regionalne,
- 2 określono jako poziomy lokalne.

Poziomy regionalne obejmują swym zasięgiem:

- Poziom 1 – regiony,
- Poziom 2 – województwa,
- Poziom 3 – podregiony.

Poziomy lokalne obejmują swym zasięgiem:

- Poziom 4 – powiaty,
- Poziom 5 – gminy.